

Aan Verenigde Vergadering

KRW PROGRAMMA DELFLAND 2016-2021

Gevraagd besluit Verenigde Vergadering 24-09-2015

- I. Nota van Beantwoording KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
- II. KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
- III. KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5 vast te stellen

Besluit Verenigde Vergadering 24-09-2015

Voorstel Commissie Gezond, schoon en gezuiverd water 08-09-2015

1. Nota van Beantwoording KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
2. KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
3. KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5 vast te stellen

Advies Commissie Gezond, schoon en gezuiverd water 08-09-2015

KRW-programma Delfland 2016-2021

1. Probleemstelling – context

Delfland is verantwoordelijk voor het leveren van een bijdrage aan het deelstroomgebied Rijn-West, welke vervolgens opgenomen wordt in het Stroomgebiedbeheerplan 2 Rijn. Aan de hand van een gebiedsproces heeft Delfland het KRW-programma Delfland 2016-2021 opgesteld. Het concept KRW-programma Delfland 2016-2021 is ongewijzigd vastgesteld door de VV op 10 juli 2014 (zie 4. Historie eerdere Besluitvorming).

Het concept heeft het College als Ontwerp KRW-programma Delfland 2016-2021 van 6 januari tot 17 februari 2015 ter inzage gelegd tegelijk met de andere waterschappen in Rijn-west. Naast het Ontwerp KRW-programma Delfland 2016-2021 heeft het college ook een compactere en makkelijker leesbare versie van het KRW-programma Delfland ter inzage gelegd: het KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5. Het is de bedoeling om deze versie van het KRW-programma als KRW-deel van het Waterbeheerplan 5 (WBP5) vast te stellen.

Op het ontwerp KRW-programma Delfland zijn twee zienswijzen ingediend. In de Nota van beantwoording en wijziging is beschreven hoe met deze zienswijzen is omgegaan. De zienswijzen gaven geen aanleiding om het KRW-programma Delfland 2016-2021 aan te passen. Daarom is het KRW-programma Delfland 2016-2021 inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van het concept KRW-programma Delfland 2016-2021 dat de VV op 10 juli 2014 heeft vastgesteld.

Voor de formele procedure tot definitieve vaststelling van de bijdrage van Delfland aan het Stroomgebiedbeheerplan 2 Rijn is het nodig:

- dat de Nota van beantwoording en wijziging KRW-programma Delfland 2016-2021 door de VV vastgesteld wordt;
- dat het KRW-programma Delfland 2016-2021 door de VV vastgesteld wordt;
- dat het KRW-deel van het Waterbeheerplan 5 (WBP5) door de VV vastgesteld wordt om op te nemen in Waterbeheerplan 5.

2. Beoogd effect

Het KRW-programma Delfland 2016-2021 is het resultaat van een gebiedsproces met gemeenten, provincies en belanghebbende partijen. Met vaststelling van het KRW-programma zijn het beleid en de maatregelen voor het bereiken van schoon water in de KRW-waterlichamen in de periode 2016-2021 geactualiseerd en aangepast aan de huidige inzichten en uitgangspunten.

In november 2015 kan het definitief vastgestelde KRW-programma Delfland 2016-2021 (WBP5) opgenomen worden in het nog vast te stellen Waterbeheerplan 5. Delfland voldoet hierdoor aan de verplichting om tijdig een bijdrage te leveren aan het Stroomgebiedbeheerplan 2 Rijn 2016-2021 (SGBP2).

3. Kernboodschap

De zorg voor de waterkwaliteit is één van de kerntaken van Delfland. Dat betekent dat Delfland streeft naar schoon en gezond water voor mens en dier en daarbij een bijdrage wil leveren aan een aantrekkelijke leefomgeving. Deze kerntaak heeft zijn basis onder andere in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor de periode 2016-2021 wordt door Delfland en gebiedspartners een geactualiseerd KRW-programma opgesteld. Dit programma wordt

gecombineerd met de programma's van andere waterbeheerders tot een samenhangende aanpak van de waterkwaliteit in het stroomgebied van de Rijn.

4. Historie - eerdere besluitvorming

De leden van de Verenigde Vergadering zijn al op een aantal momenten betrokken bij de totstandkoming van het KRW-programma voor de periode 2016-2021:

- De Uitgangspunten voor het programma Schoon Water zijn besproken en vastgesteld (VV, 26-9-2013);
- De contouren van het maatregelenprogramma zijn besproken, waarin een aantal belangrijke keuzerichtingen aan de orde is geweest (bestuursconferentie, 12-11-2013);
- In de brief aan de VV "Op weg naar een concept maatregelenprogramma Schoon Water 2016-2021", dd 20-11-2013, zijn de belangrijkste keuzes samengevat;
- De "Aanpak verbetering chemische waterkwaliteit" is toegelicht (informatie VV, 5-7-2013 en de brief aan de VV, 29-10-2013);
- De concept-aanpak KRW periode 2016-2021 is toegelicht (informatie VV, 27-3-2014)
- Vaststelling concept-KRW-programma Delfland 2016-2021 (VV, 10 juli 2014)

Voor de eerste KRW-planperiode 2010-2015 zijn de leden van de Verenigde Vergadering tijdens de onderstaande momenten betrokken geweest in het besluitvormingsproces:

- Kennis nemen van de inzet van Delfland op het gebied van participatie en communicatie met betrekking tot de KRW. Tevens instemmen met de uitgangspunten voor participatie en communicatie met betrekking tot de KRW (VV, 12-7-2007);
- Kennis nemen van de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de KRW in Delfland (VV, 27-9-2007);
- Bespreken van de totstandkoming en samenstelling van het KRW-maatregelenpakket (VV, 31-1-2008 en VV 3-7-2008);
- Instemmen met de KRW-doelen en -normen, de samenstelling en financiering van het KRW-maatregelenpakket en het ter inzage leggen van de KRW-plannen middels de gebiedsrapportage. En kennis nemen van het Bestuursakkoord KRW-Delfland (VV 20-11-2008).

Naast bovenstaande momenten over de planvoorbereiding van de KRW, is een aantal andere belangrijke onderwerpen aan de orde geweest die zijn meegenomen in de totstandkoming van het KRW-programma:

- "Veel gestelde vragen Programma Schoon Water" (FAQ Schoon Water, d&h 24-7-2012, kenmerk: 1016351, gemaïld naar de VV-leden daags na overleg);
- "Voortgang aanbevelingen Rekeningcommissie natuurvriendelijke oevers" [brief aan de VV d.d. 20 augustus 2013](#) (DMS-kenmerk 1082166) waarin de zaken worden aangegeven welke in de volgende planperiode van de KRW zullen worden meegenomen.

Op 9 december 2014 (kenmerk 1175263) heeft het college het ontwerp KRW-programma Delfland 2016-2021 (ongewijzigd concept) ter inzage gelegd. Tegelijkertijd is de compactere en makkelijker leesbare versie van het KRW-programma Delfland 2016-2021 (WBP5) ter inzage gelegd.

Op het KRW-programma Delfland 2016-2021 zijn twee zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen inclusief het voorstel over de beantwoording van deze zienswijzen zijn opgenomen in bijlage 1: de Nota van beantwoording en wijziging KRW-programma Delfland 2016-2021. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven om het KRW-programma Delfland inhoudelijk te wijzigen. Voor de leesbaarheid zijn wel enkele ambtelijke wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn beschreven in hoofdstuk 4 van de Nota van beantwoording en wijziging KRW-programma Delfland 2016-2021.

5. Regelgeving en Beleid

Het opstellen van het KRW-programma komt voort uit de Kaderrichtlijn Water, die in Nederland is geïmplementeerd in de Waterwet, de Wet milieubeheer en daarop gebaseerde AMvB's en regelingen. Het voorliggende KRW-programma is een actualisatie van het programma dat Delfland had vastgesteld voor de periode 2010-2015 en had vastgelegd in het WBP 2010-2015.

Voor de periode 2016-2021 stelt Delfland de maatregelen vast die getroffen zullen worden om de KRW-doelen te halen en neemt ze op in (het uitvoeringsdeel van) WBP5. Delfland bepaalt verder (in overleg met de gebiedspartners) de begrenzings van de KRW-waterlichamen en de te behalen doelen. Die begrenzings en doelen worden vastgelegd in het provinciale waterplan. Delfland levert alle gegevens aan het Rijk aan. Het Rijk neemt deze gegevens op in het Stroomgebiedbeheerplan 2 Rijn. Het Stroomgebiedbeheerplan 2 Rijn wordt vastgesteld als onderdeel van het Nationale Waterplan.

6. Financiën

De kosten voor de planperiode 2016-2021 zijn in het KRW-programma globaal geschat, ten behoeve van de besluitvorming over onderhavig KRW-programma. De eventuele financiële en personele consequenties worden bepaald bij de behandeling van WBP5 en daaraan verbonden meerjarenbegroting en uitvoeringsprogramma/kadernota's vastgesteld.

7. Duurzaamheid

Het primaire doel van het voorliggende KRW programma is schoon water. Schoon water is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de leefomgeving, zoals ook verwoord in WBP5.

8. Organisatorische en personele consequenties

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de uitvoering van het KRW-maatregelpakket niet leidt tot een uitbreiding van of aanpassing van personeel of organisatiestructuur. De eventuele financiële en personele consequenties worden bepaald bij de behandeling van WBP5 en daaraan verbonden meerjarenbegroting en uitvoeringsprogramma/kadernota's vastgesteld.

9. OR/GO

n.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Aan de besluitvormingsprocedure zijn geen bijzondere risico's verbonden. De planning van de besluitvorming biedt voldoende ruimte om wijzigingen van de VV te verwerken en vragen te beantwoorden.

Belangrijkste risico's verbonden aan het KRW-programma zijn:

1. de ecologische verbetering is onvoldoende om in alle waterlichamen de KRW-doelen te halen in 2027. Dit betekent dat enerzijds moet worden bepaald of de genomen maatregelen voldoende zijn en aanvullende maatregelen nodig zijn in de periode 2022-2027 en anderzijds moet worden bepaald of doelverlaging moet worden aangevraagd.

Als beheersmaatregel zorgt Delfland er voor dat de waterplanten, die nodig zijn om de KRW-doelen in 2027 te halen, eind 2021 aanwezig zijn. Zo heeft het systeem de tijd zich te ontwikkelen en er is nog tijd om zo nodig aanvullende maatregelen te nemen in 2022-2027. Daarnaast maakt Delfland zoveel mogelijk gebruik van bewezen technieken. Ook volgt Delfland jaarlijks de ontwikkeling en overweegt of aanpassing van de maatregelen nodig is. Verwacht wordt dat het inzicht in de werking van het systeem toeneemt, waardoor de mogelijkheden van beïnvloeding van het systeem nog beter kunnen worden ingeschat (als onderbouwing voor nieuwe maatregelen of doelverlaging). De haalbaarheid van de KRW-doelen is mede afhankelijk van de

kansen die door ruimtelijke ontwikkelingen ontstaan. Daarom volgt Delfland deze ontwikkelingen op de voet en onderhoudt nauw contact met de betrokken gebiedspartners.

2. de vervuiling met stoffen is onvoldoende afgenomen om in 2027 aan alle chemische KRW-doelen te voldoen. Vrijwel zeker worden de KRW-doelen voor PAK's en zware metalen in 2027 nog overschreden. De bronnen van deze stoffen kunnen alleen nationaal of internationaal aangepakt worden. Daarom gaan Delfland en de andere waterschappen in Rijn-west er vooralsnog vanuit dat de KRW-doelen niet haalbaar zijn, behalve als het Rijk aanvullende maatregelen neemt en/of het stoffenbeleid aanpast. Dit signaal wordt in Rijn-west het "*Nee-tenzij principe*" genoemd.

Het KRW-programma is erop gericht om bovenstaande risico's zo veel mogelijk te beheersen. In het programma is naast het benoemen van de maatregelen ook een aanpak uitgewerkt. Deze aanpak is een uitwerking van de richtinggevende uitgangspunten van het de Kadernota 2011 en het concept WBP5: effectgericht, gebiedsgericht en marktgericht. Zie de toelichting onder punt 14.

11. Communicatie (in- en extern)

Binnen en buiten Delfland wordt het volgende uitgedragen:

Schoon water is een essentiële randvoorwaarde voor planten en dieren en is een onderdeel van een gezonde en plezierige leefomgeving voor de mens om te werken, te wonen en te recreëren. In het KRW-programma geeft Delfland aan hoe zij in de periode 2016-2021 werkt aan de bescherming en verbetering van de ecologische - en chemische kwaliteit van het oppervlaktewater in het beheergebied van Delfland en in het bijzonder van de aangewezen KRW-waterlichamen. Hiervoor is het KRW-programma geactualiseerd waarbij het accent ligt op samenwerking met gebiedspartners, ecologische effectiviteit en een combinatie van bron - en effectgericht aanpak van vervuiling.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

KRW-maatregelprogramma

De wet schrijft voor dat de maatregelen die Delfland gaat nemen ten behoeve van de uitvoering van de Kaderrichtlijn water moeten worden verankerd in een Waterbeheerplan. Voor Delfland betekent dit dat de KRW-maatregelen, evenals een toelichting op de KRW-doelen, onderdeel zijn van Waterbeheerplan 5. Het proces van het opstellen van doelen en maatregelen voor de KRW heeft een proces doorlopen apart van de totstandkoming van het waterbeheerplan 5.

De inspraak op de KRW-doelen en maatregelen heeft, als gevolg van de koppeling met landelijk besluitvormingsproces en EU richtlijnen, al plaatsgevonden. Het ontwerp KRW-programma voor Delfland heeft van 6 januari 2015 tot 17 februari 2015 ter inzage gelegen als onderdeel van het besluitvormingsproces voor het 2^e Stroomgebiedbeheerplan Rijn 2016-2021 (SGBP). Het 2e SGBP Rijn 2016-2021 heeft tot 22 juni 2015 ter inzage gelegen. Op het 2^e SGBP zijn geen zienswijzen ingediend die voor de doelen voor de KRW of voor het KRW-maatregelprogramma van Delfland relevant zijn.

Uiteindelijk is Delfland verplicht om voor 28 oktober 2015 aan het Rijk aan te geven wat de definitieve KRW-maatregelen van Delfland zijn. De minister heeft de Unie van Waterschappen en het IPO op 23 juni 2015 met klem verzocht om de formele besluitvorming rond de vaststelling van het KRW-programma uiterlijk voor deze datum afgerond te hebben. Definitieve besluitvorming over het KRW-maatregelprogramma door de Verenigde vergadering van Delfland vindt daarom plaats in september 2015 om het pakket op tijd te kunnen indienen en loopt vooruit op de definitieve besluitvorming van het Waterbeheerplan 5.

Het vastgestelde KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5 wordt vervolgens opgenomen in WBP5. Daarom valt de formele bekendmaking van het KRW-programma samen met de bekendmakingsprocedure van WBP5. Vooruitlopend op deze formele bekendmaking en na vaststelling van de Nota van beantwoording en wijziging worden de indieners van zienswijzen geïnformeerd over de reactie van Delfland.

Tenslotte stelt het Rijk het stroomgebiedbeheerplan Rijn 2016-2021 vast als onderdeel van het nationale waterplan dat vanaf 22 december 2015 van kracht wordt.

13. Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering is op grond van artikel 77 van de Waterschapswet bevoegd om het KRW-maatregelenprogramma vast te stellen (als onderdeel van het WBP).

Op grond van artikel 84 van de Waterschapswet is het college van dijkgraaf en hoogheemraden bevoegd orgaan om de besluiten van de VV voor te bereiden.

14. Toelichting

Het KRW-programma Delfland 2016-2021 bestaat in hoofdlijnen uit de aanpak en het actualiseren van de KRW-waterlichaambegrenzing, de KRW-doelen 2027 en de maatregelen voor de periode 2016-2021. Het KRW-programma Delfland 2016-2021 staat beschreven in bijlage 2 KRW-programma Delfland 2016-2021.

Belangrijkste maatregelen KRW-programma

De belangrijkste maatregelen uit het KRW-programma zijn, in analogie met de huidige programmalijnen, de volgende maatregelen:

Ecologie

- Ontwikkelen van natte ecologische zones

Natte ecologische zones realiseert Delfland in de tweede planperiode door aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen, en het uitvoeren van ecologisch geoptimaliseerd onderhoud. Ecologisch geoptimaliseerd onderhoud is het extensiever maaien van de van nature aanwezige waterplanten, voor zover de waterafvoer niet belemmerd wordt.

Vismigratie

- Kunstwerken vispasseerbaar maken

Delfland gaat het wegennet voor vissen verder vormgeven om het leefgebied voor vissen te vergroten. Het uitbreiden van het wegennet draagt bij aan een evenwichtiger visstand. Delfland borduurt daarbij voort op de reeds vispasseerbaar gemaakte knelpunten. De opgave bestaat uit het vispasseerbaar maken van gemalen, sluizen en stuwen.

Chemie

- Samenwerken met land- en tuinbouw voortzetten en versterken

Delfland werkt samen met de land- en tuinbouwsector, gemeenten en Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard om emissies van nutriënten en bestrijdingsmiddelen te reduceren in projecten, zoals de nagenoeg Emissieloze Kas 2027 en Kringloopmaatwerk Midden-Delfland en Oostland.

- Vergroten bewustwording bij ingelanden via communicatie en educatie

Communicatie en educatie worden meer ingezet om burgers, bedrijven en instanties bewust te maken van hun rol bij het verbeteren van de waterkwaliteit. Zij kunnen zelf een aantal maatregelen nemen om emissies te reduceren.

Algemeen: voor alle drie programmalijnen

- Meer aandacht voor waterkwaliteit in beheer en onderhoud van watergangen

Delfland, gemeenten en terreinbeheerders onderhouden de watergangen veelal op hun eigen wijze. Het afstemmen van het beheer en onderhoud (bijvoorbeeld van krozen en maaien) draagt bij aan de reductie van emissies naar het oppervlaktewater en KRW-wateren.

- Monitoren van reeds uitgevoerde en nog te nemen maatregelen
Delfland volgt de effectiviteit van maatregelen. Op basis van de resultaten besluit Delfland om extra maatregelen in te zetten of geplande maatregelen niet verder in uitvoering te nemen. Bovendien geven de resultaten inzicht of KRW-doelen in 2027 haalbaar zijn of dat in 2021 doelverlaging via het Rijk noodzakelijk is.

Aansluiting KRW-programma bij uitgangspunten Kadernota 2011 en WBP5

De aanpak in het KRW-programma sluit aan bij de richtinggevende uitgangspunten van de Kadernota 2011 en van het WBP5.

Effectgericht

Eén van de centrale punten van voorliggende KRW-programma is dat het meer dan voorheen op de effectiviteit van ingrepen in het watersysteem is gericht. De doelen voor een toekomstbestendig waterbeheer blijven hierbij overeind staan. Er ontstaat meer flexibiliteit bij de realisatie van deze doelen.

In het KRW-programma, zie bijlage 2 hoofdstuk 6, is bovenstaande uitgewerkt en toegelicht onder de punten:

- Gericht op doel en niet op norm;
- Ecologische effectiviteit staat voorop.

Gebiedsgericht

De aanpak in het KRW-programma is gebiedsgericht.

Delfland benadert zijn taak gebiedsgericht en maakt goed gebruik van lokale kennis, zowel intern als extern. Hierdoor worden de opgaven in een gebied meer integraal geformuleerd en goedkoper en gemakkelijker gerealiseerd. Delfland werkt samen met zijn gebiedspartners om zijn eigen doelen en de doelen van zijn partners te realiseren.

In het KRW-programma, zie hoofdstuk 6, is bovenstaande uitgewerkt en toegelicht onder de punten:

- Samen met gebiedspartners;
- Anticiperen op ontwikkelingen.

Marktgericht

Door marktgericht te werken is Delfland zich de afgelopen periode bewust geworden van kosten en opbrengsten en is het zakelijker geworden. Marktgericht is ook kansen pakken die zich voordoen. Bijvoorbeeld als het mogelijk is om bij de aanleg van een weg of woonwijk ook wateropgaven die wellicht nog niet prioritair zijn toch aan te pakken.

In het KRW-programma, zie hoofdstuk 6, is bovenstaande uitgewerkt en toegelicht onder de punten:

- Integraal werken;
- Vingers aan de pols houden.

Bijgevoegde KRW-programma Delfland 2016-2021 (bijlage 2) heeft twee bijlagen. Bijlage 1 van het KRW-programma geeft een toelichting op de belangrijkste onderdelen en een beknopte inhoudelijke onderbouwing. De informatiebladen, bijlage 2 van het KRW-programma, geven specifieke informatie over de KRW-waterlichamen.

Wijziging definitie natte ecologische zones

Leden van de Verenigde Vergadering hebben op 10 juli 2014 aandachtspunten meegegeven omtrent de definitie van natte ecologische zones. In het traject voor de partiële wijziging van de Legger Wateren en de actualisatie van de Keur is de definitie voor natte ecologische zones vastgesteld. Deze vastgestelde definitie is in het KRW-programma Delfland 2016-2021 opgenomen (zie kader bladzijde 11 bijlage 2).

15. Bijlagen

- 1.Nota van beantwoording en wijziging KRW-programma Delfland 2016-2021
- 2.KRW-programma Delfland 2016-2021
- 3.KRW-programma Delfland 2016-2021 (WBP5)

KRW-programma Delfland 2016-2021

Kenmerk VV : 1209518

Vergaderdatum : 24 september 2015

Beleidsveld : Schoon water

Agendapunt : H.13

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 18 augustus 2015, kenmerk 43378;

gelezen het positieve advies van de commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd Water;

overwegende dat:

- Delfland een bijdrage dient te leveren voor het stroomgebiedbeheerplan Rijn2 2016-2021;
- Delfland in overleg met de gebiedspartners een KRW-programma heeft opgesteld waarin het geactualiseerde beleid en de geactualiseerde maatregelen staan om in de periode 2016-2021 schoon water te realiseren in de KRW-waterlichamen.

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;
- Waterwet, de Wet milieubeheer, het Waterbesluit en het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Besluit:

- De Nota van Beantwoording KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
- Het KRW-programma Delfland 2016-2021 vast te stellen
- Het KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5 vast te stellen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 24 september 2015

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma